

Γ Ε Ω Ρ Γ Ι Κ Ε Σ Π Ρ Ο Ε Ι Δ Ο Π Ο Ι Η Σ Ε Ι Σ
ΠΕΡΙΟΧΗ ΚΕΝΤΡΙΚΗΣ ΕΛΛΑΔΟΣ * ΤΕΧΝΙΚΟ ΔΕΛΤΙΟ

ΥΠΟΥΡΓΕΙΟ ΠΑΡΑΓΩΓΙΚΗΣ
ΑΝΑΣΥΓΚΡΟΤΗΣΗΣ, ΠΕΡΙΒΑΛΛΟΝΤΟΣ
& ΕΝΕΡΓΕΙΑΣ
Δ/ΝΣΗ ΑΠΟΚΕΝΤΡΩΜΕΝΩΝ ΥΠΗΡΕΣΙΩΝ
ΘΕΣΣΑΛΙΑΣ & ΣΤ. ΕΛΛΑΔΟΣ
ΤΜΗΜΑ: ΠΕΡΙΦΕΡΕΙΑΚΟ ΚΕΝΤΡΟ
ΠΡΟΣΤΑΣΙΑΣ ΦΥΤΩΝ ΚΑΙ ΠΟΙΟΤΙΚΟΥ
ΕΛΕΓΧΟΥ ΜΑΓΝΗΣΙΑΣ

Ταχ. Δ/ση: Τορούτζια-Νικολαΐδη

Τ.Κ. 38334 Βόλος

Τηλέφωνο: 24210 66525

Fax: 24210 69545

e-mail: fyto12@otenet.gr

Πληροφορίες: Δρ. Φ. Ανδρέογλου, Msc I. Παππά

Η αλόγιστη χρήση φυτοφαρμάκων:

- βλάπτει την υγεία των καταναλωτών
- επιβαρύνει το περιβάλλον
- αυξάνει το κόστος παραγωγής

ΑΚΡΟΔΡΥΑ Νο 5 / 9-4-2015

ΦΙΣΤΙΚΙΑ

ΒΟΤΡΥΟΣΦΑΙΡΙΑ (*Botryosphaeria dothidea*)

Η ασθένεια ευνοείται από υψηλές τιμές θερμοκρασίας και υγρασίας, γι' αυτό όταν το καλοκαίρι έχουμε βροχές και αρκετό μόλυσμα, διαδίδεται ταχύτατα. Μάλιστα, όσο πιο αργά πέσουν οι βροχές και δεν έχουν γίνει οι ψεκασμοί Ιουνίου και Ιουλίου, τόσο μεγαλύτερη είναι η καταστροφή, όπως συνέβη πέρυσι τον Αύγουστο.

Η περίοδος από το φούσκωμα των οφθαλμών μέχρι την έναρξη της καρπόδεσης είναι πολύ ευνοϊκή για τις πρωτογενείς μολύνσεις, οι οποίες παραμένουν λανθάνουσες και η ασθένεια εκδηλώνεται αργότερα όταν αυξάνεται η θερμοκρασία.

Εκτός από τη φιστικιά, το παθογόνο προσβάλλει και άλλα καρποφόρα, καλλωπιστικά και δασικά φυτά. Συνεπώς, το μόλυσμα μπορεί να προέλθει όχι μόνο από τις φιστικιές, αλλά και από άλλους ξενιστές.

Συμπτώματα

- **Οφθαλμοί.** Οι προσβεβλημένοι οφθαλμοί ξεραίνονται και μειώνεται η παραγωγή της επόμενης χρονιάς. Αν προσβληθούν μερικώς, τότε εκπτύσσονται, αλλά τα άνθη ή οι βλαστοί που προκύπτουν απ' αυτούς τελικά νεκρώνονται.
- **Φύλλα.** Η προσβολή αρχίζει από κάποιο νεύρο, το οποίο τελικά νεκρώνεται και οδηγεί στη νέκρωση του αντίστοιχου τμήματος του φύλλου που τροφοδοτεί το νεύρο (εικόνα 1). Μπορεί όμως να παρατηρηθούν και μικρές (5 mm), στρογγυλές ή ακανόνιστες, νεκρωτικές κηλίδες (εικόνα 2), οι οποίες αργότερα συνενώνονται. Σε περίπτωση σοβαρής προσβολής ακολουθεί φυλλόπτωση, η οποία ξεκινά τον Ιούλιο και γίνεται έντονη αργά το καλοκαίρι.

Εικόνα 1. Προσβολή φύλλων, η οποία ξεκινά από κάποιο νεύρο.

Εικόνα 2. Μικρές νεκρωτικές κηλίδες στα φύλλα (πηγή: www.ipm.ucdavis.edu).

- **Ταξικαρπίες.** Το παθογόνο μπορεί να προσβάλλει μεμονωμένους καρπούς ή και την ταξικαρπία. Όταν προσβάλλεται η ταξικαρπία στη βάση της, ξεραίνεται ολόκληρη και οι καρποί λαμβάνουν καστανωπό χρωματισμό (εικόνα 3). Όταν προσβάλλονται μεμονωμένοι καρποί, λαμβάνουν κιτρινωπό χρωματισμό και φέρουν στην επιφάνειά τους πολυάριθμες, μικροσκοπικές, μελανές κηλίδες μεγέθους κεφαλής καρφίτσας (εικόνα 4).

Εικόνα 3. Νέκρωση ταξικαρπίας.

Εικόνα 4. Μικροσκοπικές κηλίδες στους καρπούς.

- **Βλαστοί.** Παρατηρούνται έλκη μήκους 1-10 cm (εικόνα 5). Πολλές φορές ακολουθεί καστανός μεταχρωματισμός του ξύλου και ξήρανση των κλάδων (εικόνα 6).

Εικόνα 5. Έλκος σε βλαστό
(πηγή: www.ipm.ucdavis.edu).

Εικόνα 6. Ξήρανση κλάδου.

Αντιμετώπιση

Καλλιεργητικά μέτρα:

- Άρδευση με σταγόνες, για περιορισμό της υψηλής σχετικής υγρασίας. Εάν γίνεται με σπρέι, θα πρέπει να εφαρμόζονται συχνές αρδεύσεις, με μικρή διάρκεια και κατά τις νυχτερινές ώρες.
- Καταπολέμηση των ζιζανίων, τα οποία αυξάνουν τη σχετική υγρασία και αποτελούν ξενιστές εντομολογικών εχθρών.
- Επάρκεια των δένδρων σε νερό και θρεπτικά στοιχεία, διότι η μετάδοση της ασθένειας ευνοείται όταν τα δένδρα είναι στρεσαρισμένα.
- Τακτικός έλεγχος του δενδροκομείου κατά τη διάρκεια της καλλιεργητικής περιόδου και απομάκρυνση κάθε προσβεβλημένου οργάνου.
- Συλλογή και καταστροφή των προσβεβλημένων οργάνων μετά τη συγκομιδή, τα οποία αποτελούν την κύρια πηγή μόλυσματος για τις πρωτογενείς μολύνσεις την ερχόμενη άνοιξη.
- Καλό κλάδεμα, ώστε να εξασφαλίζεται επαρκής αερισμός των δένδρων. Οι τομές θα πρέπει να κατεβαίνουν τόσο χαμηλά, ώστε να μην υπάρχουν μεταχρωματισμοί στο ξύλο και στη συνέχεια να καλύπτονται με κάποιο επικαλυπτικό πληγών (π.χ. νοβαρίλ).

Χημική καταπολέμηση:

- Αν και οι άριστες συνθήκες για την ανάπτυξη της ασθένειας είναι η υψηλή σχετική υγρασία (>90 %) και θερμοκρασία (27-30°C), η έναρξη των πρωτογενών μολύνσεων την άνοιξη με το φούσκωμα των οφθαλμών, καθιστά απαραίτητη την προληπτική εφαρμογή μυκητοκτόνων την περίοδο αυτή. Απαιτείται προσεκτική επιλογή της δραστικής ουσίας, ανάλογα με το βλαστικό στάδιο της καλλιέργειας.
- Καταπολέμηση των εντομολογικών εχθρών της φιστικιάς, οι οποίοι διευκολύνουν τη διείσδυση του μύκητα, ιδιαίτερα στους καρπούς.

Φυτοπροστατευτικά προϊόντα: *Azoxystrobin, Boscalid+Pyraclostrobin.*

- **Ακολουθείτε πιστά τις οδηγίες χρήσεως των φυτοπροστατευτικών προϊόντων.**
- Όλα τα δελτία μας υπάρχουν στην ιστοσελίδα του Υπουργείου Παραγωγικής Ανασυγκρότησης, Περιβάλλοντος & Ενέργειας στο διαδίκτυο www.minagric.gr
- **Οι παραγωγοί που ενδιαφέρονται να λαμβάνουν τις γεωργικές προειδοποιήσεις για τα ακρόδρυα, παρακαλούνται να το δηλώσουν με ηλεκτρονικό μήνυμα προς την Υπηρεσία μας, στη διεύθυνση: fyto12@otenet.gr**
- Ευχαριστούμε πολύ τον φυτοπαθολόγο κ. Ιωάννη Ρούμπο, για τη βοήθειά του σε θέματα ασθενειών στις καλλιέργειες των ακρόδρυων.

Ο Προϊστάμενος του Τμήματος α.α.

Λύκας Δημήτρης